

ARCHIV NÁRODNÍ GALERIE V PRAZE

VIKTOR OLIVA (* 1861 - † 1928)

Inventář osobního fondu

Časové rozmezí fondu: 1890–1923

Značka fondu: 38

Číslo evidenčního listu NAD: 27

Evidenční číslo inventáře: 142

Zpracovala: Pavlína Pyšná, Lucie Večerníková

Místo: Praha 2017

Viktor Oliva (1861–1928)

Malíř a ilustrátor Viktor Oliva se narodil 24. dubna 1861 v Novém Strašecí. V letech 1879 až 1883 studoval malířství na Akademii výtvarných umění v Praze u profesora Františka Sequense. Poté odešel do Mnichova, kde se dále školil studiiemi podle přírody i podle děl starých mistrů, a v roce 1888 zavítal na několik měsíců do Paříže. Mnichov natrvalo opustil až v roce 1891 a usadil se v Praze. V letech 1899 až 1916 řídil obrazovou část periodika Zlatá Praha. Souborná výstava jeho děl proběhla v říjnu 1896 v Topičově salonu v Praze. Viktor Oliva zemřel 5. dubna 1928 v Praze.

Výtvarná činnost Viktora Olivy byla velmi bohatá a rozmanitá. Ve svém mládí se nadaný umělec věnoval především krajinomalbě, později výrazně vynikl v portrétní tvorbě, zatímco jako historický malíř příliš vyhledáván nebyl. Největších úspěchů ovšem dosáhl jako ilustrátor se zaměřením na historická témata a společenský žánr. Jeho tušové kresby obohatily knihy Svatopluka Čecha, Jana Nerudy, Jaroslava Vrchlického a mnoha dalších českých i cizích literátů. Hojně ilustroval pro nakladatelství Ottovo, Šimáčkovu i Topičovu a přispíval do Zlaté Prahy a Světozoru. Velkého uznání získal Oliva také svými návrhy na výzdobu knižních vazeb. Nadto se věnoval plakátové tvorbě a prosadil se v oboru dekorativního umění, jak dokládají jeho nástropní malby veřejných budov.

Literatura

- Maryna Formánková, Viktor Oliva, Praha 1964 (inventář LA PNP)
Nová encyklopedie českého výtvarného umění (A-M), Praha 1995
Jana Procházková, Výstava z díla Viktora Olivy, Praha 1977 (katalog výstavy)
Nový slovník československých výtvarných umělců II. Praha 1993
Nekrolog, České slovo, 7. 4. 1928, s. 4
Nekrolog, Lidové noviny, 6. 4. 1928, s. 3
Nekrolog, Zvon XXVIII, 1928, č. 32, s. 447-448
Reprodukce děl Viktora Olivy, Galerie II, 1925, č. 1-2, s. 2-14

Vývoj a dějiny archivního fondu

Osobní pozůstalost Viktora Olivy byla získána do Archivu NG nákupem z antikvariátu Kniha, n. p. v roce 1966. O několik jednotlivin byl fond doplněn prostřednictvím převodů z Grafické sbírky Univerzitní knihovny v Praze v roce 1965 a z oddělení Dokumentace NG v roce 1995.

Archivní charakteristika fondu

Osobní pozůstalost Viktora Olivy je tvořena dopisy přijatými Olivou od řady českých výtvarníků a fotografiemi. Korespondence, vedená čelnými představiteli domácí malířské a sochařské tvorby i méně známými regionálními umělci, se tematicky od sebe navzájem nijak výrazně nelišila, obsahovala úřední záležitosti spojené s činností původce fondu jako redaktora obrazové části časopisu Zlatá Praha. Výpovědní hodnota písemností je proto velmi malá, pisatelé v nich pouze ve vsí stručnosti ohlašovali zasluku reprodukcí svých děl, určených k publikování na stránkách Zlaté Prahy, informovali o vlastníkově reprodukčních práv nebo sdělovali výši žádaného honoráře.

Korespondence uložená v archivním fondu V. Olivy byla vedena z pracovních důvodů, a proto takřka nic nevyprávěla o osobnostním charakteru původce fondu. V ryze soukromé rovině se nesl pouze dopis Ládi Nováka a list Emanuela Krescence Lišky, kterého s Olivou pojila pevná přátelská pouta utužená za mnichovského pobytu. Přestože i řada dalších pisatelů bezesporu byla velmi blízkými přáteli V. Olivy, jak lze vyrozumět z vřelých oslovení např. u listů Mikoláše Alše či

Františka Ženíška, jejich písemný projev většinou zůstával omezen na pracovní sdělení. Z tohoto rámce se částečně vymykaly dopisy malíře Františka Kavána nebo Rudolfa Váchy, kteří se nevzdali srdečnějších vyznání, či psaní významného umělce Alfonse Muchy. Ten jednak přinesl obširný výklad vyobrazení na dvou svých dílech z cyklu Slovanská epopěj, jednak se svěřil s obavami o osud svého svěřence Luďka. Sochař Josef Strachovský dokonce, soužen obavami o svou existenci, procítěně prosil Olivu o přímluvu při obstarávání zakázky.

Písemnosti adresované V. Olivovi bohužel nepřinesly žádné informace k jeho vlastní výtvarné činnosti. Jedinou výjimkou zůstal list hudebníka, spisovatele a malíře Ludvíka Kuby, který připravil k vydání album písní a požádal Olivu o návrh jeho vazby. Navíc menší soubor fotografií dokumentoval vedle podoby V. Olivy také jeho malířský ateliér a pracovnu.

Významné doklady Olivova výtvarného nadání představuje 35 kreseb z let 1893 a 1894, jež jsou uloženy ve sbírce Varia. Tyto kresby, původně vevázané do alba, vznikly v době Olivovy působnosti ve stolní společnosti Mahabharata, která se scházela v 80. a 90. letech 19. století v pivovaru u Tomáše v Praze. Spontánně vzniklé skici, na nichž občas spolupracovalo i více autorů, představují pozoruhodné bytosti v groteskních situacích a zachycují portrétní studie nebo i podobizny účastníků společnosti. Rovněž v dochovaném „cancbuchu“ Mahabharaty z let 1886 a 1887 se nacházejí 4 kresby se signaturou V. O.

Záznam o uspořádání fondu a sestavení pomůcky

Inventář byl vytvořen v souladu se Zásadami pro zpracování osobních archivních fondů a pro psaní jejich inventářů, platných ve shodě s prováděcí vyhláškou č. 645 zákona č. 499/2004 Sb. O archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů. V rámci vnitřní skartace byly vyřazeny pomocné obálky a desky. Fond zpracovala Pavlína Pyšná roku 2004 a doplnila Lucie Večerníková v roce 2017. Je uložen pod přírůstkovými čísly AA 944, AA 2224, AA 2317–2320, AA 2322–2334, AA 2350–2368, AA 2372–2386, AA 2389–2390, AA 2976, AA 3468–3470, AA 3932 a AA 4067.

Dokumenty vztahující se k původci fondu uložené v jiných archivních fondech

Archiv Národní galerie v Praze

- fond Vojtěch Hynais
- fond Ladislav (Láďa) Novák
- fond Ladislav Šaloun
- fond Krasoumná jednota (korespondence)
- sbírka Varia

Literární archiv Památníku národního písemnictví v Praze:

- fond Viktor Oliva

Inv. č.	Obsah	Počet ks/ll	Časový rozsah	Př. č. AA	Č. kart.
Korespondence přijatá – jednotlivci					
1	Aleš Mikoláš Praha, 13. 8. 1897, přiložena obálka b. m., 20. 10. 1900, přiložena obálka (navštívenka) Praha, 21. 2. 1901 [Praha, 2. 11. 1904] (dopisnice) Praha, 14. 9. 1905 (dopisnice) Praha, 1. 2. 1906, přiložena obálka [Praha, 29. 3. 1906], přiložena obálka (navštívenka) Praha, 17. 5. 1906, přiložena obálka (navštívenka) Praha, 1. 5. 1906 (dopisnice) b. m., 27. 9. 1906 (navštívenka) Praha, 19. 5. 1907 (dopisnice) Praha, 4. 5. 1913 b. m., b. d., přiložena obálka (navštívenka) b. m., b. d., přiložena obálka (navštívenka) b. m., b. d., přiložena obálka (navštívenka)	17 ll 8 ob.	1897-1913, b. d.	2389	1
2	Amort Vilím b. m., 10. 2. 1902 Praha, 15. 4. 1913, přiložena fotografie V. Amorta	3 ll 1 fot.	1902, 1913	2365	1
3	Amort Václav Praha, 16. 10. 1913	2 ll	1913	2365	1
4	Bartoněk Vojtěch b. m., b. d. (navštívenka)	1 list	b. d.	2351	1
5	Bílek František Chýnov u Tábora, 17. 5. 1910 (dopisnice) Chýnov u Tábora, 23. 7. 1916 (dopisnice) [Chýnov u Tábora], 10. 9. 1916 b. m., b. d.	5 ll	1910-1916, b. d.	2372	1
6	Boettinger Hugo Bechyně, 2. 9. 1916 (pohlednice)	1 list	1916	2330	1
7	Dědina Jan Paříž, 23. 4. 1913 (pohlednice)	1 list	1913	2333	1
8	Douba Josef Divišov, 25. 3. 1898, přiložena obálka Divišov, 18. 4. 1900	2 ll 1 ob.	1898, 1900	2363	11 list
9	Engelmüller Ferdinand b. m., 25. 4. 1911 (navštívenka) [Praha, 1916], (pohlednice)	2 ll	1911, 1916	2357	1
10	Hergesel František ml. b. m., b. d., přiložena obálka	1 list 1 ob.	b. d.	2364	1
11	Hlava Vratislav (Rudolf Bém) [Capri, 1. 8. 1913] (pohlednice)	1 list	1913	2376	1

12	Hofman Vlastimil Krakov, 16. 8. 1909 (pohlednice) Krakov, 13. 10. 1909	2 ll	1909	2380	1
13	Honsa Jan Heyst (Belgie), 23. 9. 1911 (pohlednice) Běstovice u Chocně, 27. 12. 1912 (pohlednice) [Praha, 2. 1. 1916] (pohlednice)	3 ll	1911-1916	2355	1
14	Hron František Karel [Benecko v Krkonoších, 1921] (pohlednice) [Benecko v Krkonoších], 29. 1. 1922 (pohlednice) Benecko v Krkonoších, 31. 3. 1924 (pohlednice) [Německo, b. d.] (pohlednice) [Benecko v Krkonoších], b. d. (pohlednice)	5 ll	1921-1923, b. d.	2334	1
15	Hruška Emmerich Alois [Praha, 30. 12. 1915] (pohlednice) [Praha, 29. 12. 1916] (pohlednice)	2 ll	1915-1916	2358	1
16	Hudeček Antonín b. m., b. d.	1 list	b. d.	2381	1
17	Hynais Vojtěch Praha, 25. 4. 1898	1 list	1898	2322	1
18	Jenewein Felix Praha, 2. 7. 1902	1 list	1902	2386	1
19	Jiránek Miloš Praha, 27. 10. 1902	1 list	1902	2326	1
20	Kaván František b. m., b. d. Chvalín u Roudnice, b. d.	3 ll	b. d.	2377	1
21	Kremlička Rudolf Amsterdam, 17. 8. 1912 (pohlednice)	1 list	1912	2319	1
22	Kuba Ludvík Praha, 27. 9. 1890, přiložen notopis	3 ll	1890	2375	1
23	Kupka František Paříž, 9. 9. 1900	2 ll	1900	2374	1
24	Lauda Richard Tábor, 28. 2. 1911	2 ll	1911	2382	1
25	Liebscher Adolf Praha, 6. 11. 1897	1 list	1897	2385	1
26	Liebscher Karel Strakonice, 26. 6. 1892 (navštívenka) Praha, 11. 12. 1897 Praha, 8. 6. 1904 Praha, 12. 1. 1906	5 ll	1892-1906	2366	1
27	Liška Emanuel Krescenc	2 ll	1890	2368	1

	[Praha, 1890]				
28	Loukota Josef Praha, 4. 1. 1902 (navštívenka)	1 list	1902	2360	1
29	Marold Luděk Praha, 19. 5. 1898 Svatební oznámení syna Luďka Marolda a Terezie Joklové, 24. 3. 1914	4 ll	1898, 1914	2373	1
30	Mařatka Josef Paříž, 27. 8. 1900 Paříž, 7. 11. 1900 (pohlednice) b. m., b. d. (navštívenka)	4 ll	1900, b. d.	2354	1
31	Mašek Karel Vítězslav b. m., 3. 11. 1897	1 list	1897	2379	1
32	Mucha Alfons Paříž, 31. 12. 1899, přiložena obálka Praha, 12. 4. 1912 Zbiroh, 28. 5. 1914 Zbiroh, 9. 11. 1914 b. m., 21. 11. 1914 Zbiroh, 16. 9. 1915 Zbiroh, 17. 10. 1915 Zbiroh, 1. 12. 1915 Zbiroh, 13. 12. 1915 Praha, 18. 1. 1916 Karlovy Vary, [srpen 1916] Karlovy Vary, [srpen 1916] Zbiroh, [září 1916] Zbiroh, b. d. Zbiroh, b. d. Praha, b. d. b. m., b. d. b. m., b. d. [Zbiroh], b. d. (pohlednice) b. m., b. d. přiloženy výklad obrazu Zavedení slovanské liturgie z cyklu Slovánská epopej), výklad obrazu Hájení Sigetu z cyklu Slovánská epopej, fotografie A. Muchy, b. d.	42 ll 1 fot.	1899-1916, b. d.	2350	1
33	Myslбек Josef Václav b. m., [1899] (navštívenka) [Praha], 21. 2. 1901, přiložena obálka b. m., [1901] (navštívenka) b. m., 3. 1. 1908 b. m., 5. 1. 1908 b. m., 15. 1. 1910 b. m., 11. 2. 1910 b. m., 10. 7. 1916 [Praha], 2. 2. 1917, přiložena obálka	9 ll 2 ob.	1899-1917	2331	1

34	Němejc Augustin b. m., [18. 11. 1916] (pohlednice)	1 list	1916	2383	1
35	Novák, Lád'a Žhery, 25. 7. 1913	1 list	1913	2324	1
36	Panuška Jaroslav b. m., b. d. (navštívenka)	1 list	b. d.	2352	1
37	Pinkas Ladislav Praha, 28. 9. 1913	2 ll	1913	2362	1
38	Preisler Jan b. m., b. d. b. m., b. d.	2 ll	b. d.	2390	1
39	Radimský Václav [Rouen a Mantes, 30. 6. 1914] (zálepka) b. m., b. d.	2 ll	1914, b. d.	2361	1
40	Schwaiger Hanuš Bystřice pod Hostýnem, 11. 9. 1897	2 ll	1897	2332	1
41	Slabý František (malíř) Sázená u Velvar, b. d. b. m., b. d. Velvary, b. d. (dopisnice)	4 ll	b. d.	2359	1
42	Strachovský Josef Praha, 26. 2. 1898	2 ll	1898	2327	1
43	Sucharda Stanislav b. m., 15. 6. 1912 (přípis na grafice od Maxe Švabinského s portrétem S. Suchardy) b. m., 25. 1. 1915 b. m., 19. 3. 1915 (součástí grafika od Maxe Švabinského s portrétem S. Suchardy) přiložena podobizna S. Suchardy (reprodukce)	5 ll	1912-1915	2329	1
44	Svobodová-Alšová Maryna b. m., b. d. (navštívenka Mikoláše Alše) svatební oznámení a poděkování za blahopřání Maryny Alšové a Emanuela Svobody	3 ks	1913, b. d.	2389	1
45	Šaloun Ladislav Praha, 15. 1. 1901 b.m., [1901] Praha, 26. 3. 1911	4 ll	1901, 1911	2384	1
46	Šetelík Jaroslav Mnichov, 17. 2. 1920 (pohlednice) Rabštejn nad Střelou, 20. 10. 1920 (pohlednice) Leiden, 6. 6. 1921 (pohlednice)	3 ll	1920-1921	2378	1
47	Špillar Jaroslav Pec pod Čerchovem, 4. 1. 1901	2 ll	1901	2356	1

	Pec pod Čerchovem, [18. 2. 1901] (dopisnice)				
48	Štraybl František Gross-Enzersdorf, 10. 5. 1893 (dopisnice)	1 list	1893	2367	1
49	Štursa Jan b. m., 24. 7. 1914	1 list	1914	2320	1
50	Švabinský Max b. m., b. d., přiložena obálka (navštívenka)	1 list 1 ob.	b. d.	2318	1
51	Uprka Joža [Hroznová Lhota, 18. 12. 1897] (zálepka) [Hroznová Lhota, 4. 2. 1898] (zálepka) Hroznová Lhota, 19. 2. 1898 Hroznová Lhota, 17. 1. 1906	6 ll	1897-1906	2323	1
52	Vácha Rudolf b. m., 6. 5. 1910 [Abbeville, 1911] (pohlednice) Norimberk, b. d. (pohlednice) b. m., b. d., přiložena obálka b. m., b. d. (navštívenka)	7 ll 1 ob.	1910-1911, b. d.	2317	1
53	Věšín Jaroslav Sofie, 2. 5. 1900 (dopisnice) Sofie, 10. 5. 1900 (dopisnice) [Sofie], 30. 11. 1905 (dopisnice) Sofie, 9. 5. 1908 Sofie, 10. 3. 1914 (navštívenka)	5 ll	1900-1914	2353	1
54	Zvěřina František Bohumír Zwettl, 22. 2. 1900 Vídeň, [30. 12. 1902] (dopisnice) Vídeň, 23. 6. 1903 (dopisnice) Vídeň, 31. 12. 1903 (dopisnice) [Vídeň, 19. 4. 1904] (zálepka) Bítov, 1. 8. 1904 (dopisnice) [Bítov, 18. 9. 1904] (pohlednice) Vídeň, 14. 1. 1906 (dopisnice) Vídeň, 14. 2. 1906 (zálepka) Vídeň, 3. 10. 1906, přiložena obálka Vídeň, 22. 1. 1908 (dopisnice) [Vídeň, 24. 2. 1908] (dopisnice)	14 ll 1 ob.	1900-1908	2328	1
55	Ženíšek František Praha, 8. 11. 1909 Praha, 10. 11. 1909 Praha, 24. 11. 1909 Praha, 4. 9. 1912 [Praha], 16. 9. 1913 (zálepka) Chocerady, 14. 6. 1916	11 ll	1909-1916	2325	1

Korespondence odeslaná – jednotlivci
(adresát na druhém místě v nominativu)

56	Oliva Viktor – Kubů Josef [Praha], 1907 (dopisnice)	1 list	1907	4037	1
57	Oliva Viktor – Pelc Alois Praha, 17. 8. 1918	1 list	1918	944	1

Výtvarné práce – vlastní

58	Skicář	1 kus	1899	3932	1
----	--------	-------	------	------	---

Fotografie

59	Podobizna Viktora Olivy	1 kus	b. d.	3468	1
60	Viktor Oliva s paní Vejvodovou	3 ks	b. d.	2976, 3470	1
61	Viktor Oliva v ateliéru	1 kus	b. d.	3469	1
62	Pracovna Viktora Olivy	1 kus	b. d.	2224	1

Tiráž

Viktor Oliva (*1861 – †1928) soupis osobního fondu

časový rozsah fondu: 1890–1923

počet evidenčních jednotek: 1 karton

počet inventárních jednotek: 62

rozsah v bm: 0,12 bm

stav ke dni: 9. 3. 2017

jméno zpracovatele: Pavlína Pyšná, Lucie Večerníková

číslo evidenčního listu NAD: 27

číslo evidenční pomůcky: 142

počet stran: 9

schválil dne: 24. 3. 2017 Tomáš Hylmar